

Handläggare
Maja Bjarneby
Telefon: 08-508 25 207

Till
Socialnämnden
2019-04-16

Rapport över arbetet mot felaktiga utbetalningar och bidragsbrott 2018

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner rapporten.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för kännedom.
3. Socialnämnden överlämnar ärendet till stadsdelsnämnderna för kännedom.

Lena Lundström Stoltz
förvaltningschef

Veronica Wolgast Karlberg
avdelningschef

Sammanfattning

Stockholms stad har under många år haft ett aktivt arbete med att utreda och förebygga felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Sedan 2008 har stadsdelsnämnderna i olika omfattning haft särskilda utredare som har utrett misstankar om felaktiga utbetalningar. I föreliggande rapport redovisas socialnämndens arbete med att samordna och utveckla arbetet. I rapporten redovisas även stadsdelsnämndernas arbete och stadsövergripande statistik för året 2018. Av rapporten framgår att antalet ärenden som rör felaktiga utbetalningar minskat i staden och att detta kan ha att göra med att det förebyggande arbetet utvecklats, samt att kontrollstöd i verksamhetssystemet har införts de senaste åren. Minskningen kan även tänkas hänga samman med att det avsatts mindre resurser för arbetet med felaktiga utbetalningar och att vissa stadsdelsnämnder har saknat särskild utredare. Av rapporten framgår även att det finns ett behov av att fortsätta utveckla och samordna stadens arbete med felaktiga utbetalningar. Arbetet behöver inriktas på såväl utredning som förbyggande arbete. Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner rapporten.

Bakgrund

Socialnämnden har sedan 2008 haft i uppdrag att arbeta med att motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott vid handläggningen av ekonomiskt bistånd. Nämndens arbete har omfattat utbildning, myndighetssamverkan och konsultativt stöd till samtliga stadsdelsnämnder. Utredningsarbetet vid upptäckt av felaktiga utbetalningar och arbetet med att aktivt förebygga felaktiga utbetalningar ansvarar stadsdelsnämnderna för.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 10 april 2019.

Ärendet

Utgångspunkten i arbetet med att handlägga ekonomiskt bistånd är alltid att rätt utbetalning ska gå till rätt person och att man så långt det är möjligt förebygger felaktiga utbetalningar.

Om det i ett ärende upptäcks att det finns en misstanke om att en eller flera månaders bistånd har beviljats på felaktiga grunder lämnas misstanken till stadsdelsnämndens utredare av felaktiga utbetalningar, kallad FUT-utredare. En av de vanligaste orsakerna till att en utredning inleds är att en person inte har redovisat sina inkomster.

Staden har under många år haft en organisation med utredare på varje stadsdelsförvaltning med samordning genom socialförvaltningen i syfte att förebygga och utreda felaktiga utbetalningar, vilket har medfört positiva effekter på handläggningen av ekonomiskt bistånd. Ett förebyggande arbete minimerar risken för felaktiga utbetalningar, att misstankar om felaktiga utbetalningar upptäcks och att bistånd inte betalas på felaktiga grunder.

Antalet inkommande information med misstanke om felaktig utbetalning uppgick år 2018 till 636 ärenden, vilket var en ökning med 94 ärenden i jämförelse med år 2017. Det inleddes 222 utredningar och den främsta orsaken till inledd utredning var oredovisade inkomster. Stadsdelsnämnderna fattade 109 beslut om återkrav och gjorde 19 polisanmälningar. Under året har felaktiga utbetalningar utretts och uppgått till ett återkravsbelopp på 2,4 miljoner kronor. Det bistånd som återbetalades uppgick till 1,8 miljoner kronor.

Rapporten visar att antalet ärenden om felaktiga utbetalningar har minskat, såväl vad gäller antalet inkomna ärenden och öppnade utredningar som antal återkrav och återkrävt belopp. Antal polisanmälningar har minskat sett över tid, men en ökning syns från 2017 till 2018.

Det förebyggande arbetet i kombination med införandet av SSBTEK (sammansatt bastjänst för ekonomiskt bistånd), som är en tjänst där handläggare kan se inkomster från andra myndigheter direkt i verksamhetssystemet, kan vara en del av orsakerna till att både antalet anmälningar om felaktiga utbetalningar och interna felaktigheter har minskat. En annan orsak till minskningen kan också vara den totala minskningen av personer som ansöker om ekonomiskt bistånd. Samtidigt beror minskningen troligtvis även på att det avsatts mindre tid för arbetet mot felaktiga utbetalningar på en del förvaltningar och att flera vakanta tjänster inte har tillsatts. De stadsdelsförvaltningar som saknar utredare har inte utrett felaktiga utbetalningar och ärenden har inte anmälts.

Jämställdhetsanalys

Vad gäller kvinnor och män i FUT-statistiken förekommer inte några större skillnader. Antalet återkravsbeslut fördelar sig jämnt mellan kvinnor och män med 52 respektive 57 registrerade beslut. Under året gjordes 19 polisanmälningar från stadsdelsnämnderna. Även här fördelar det sig jämnt mellan kvinnor och män med 10 polisanmälningar som avsåg kvinnor och 9 som avsåg män.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Staden behöver fortsätta arbetet med att utreda och förebygga felaktiga utbetalningar. Stadsdelsnämnderna behöver fortsätta arbetet med att säkerställa att rätt utbetalning går till rätt person. Det är särskilt viktigt att nya socialsekreterare ges information om de rutiner och arbetsätt som finns i staden för att förhindra felaktiga utbetalningar. Arbetsledningen på respektive stadsdelsnämnd bör fortsatt utveckla och följa upp arbetet.

Att utreda felaktiga utbetalningar förutsätter särskilda kunskaper och det har visat sig vara svårt att kombinera med ordinarie socialsekreterartjänst. För att få en likvärdig socialtjänst över staden bör samtliga stadsdelsnämnder tillsätta särskilda utredare för ändamålet.

Det finns även behov av att fortsätta att utveckla arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar, medverka till att rätt utbetalningar görs och att främja en likställd handläggning över staden.

Socialförvaltningen behöver även i fortsättningen ha en samordnande och stödjande roll i detta. Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner rapporten och delar den till berörda parter.

Bilaga

Rapport över arbetet mot felaktiga utbetalningar och bidragsbrott 2018, mars 2019